N:o 12. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Expedition: Hötorget 6, 1 tr. upp öfv. gård. | Stockholm den 15 Juni 1888. | Pris: Helt år 5 kr., Lösn:r 25 öre. Bilagan I: 75 öre, II: 50 öre. | Årg. 8.

Musikfesten i Köpenhamn.

Den stora nordiska musikfest som från 4:de till 10 Juni gifvits under utställningen i Köpenhamn är väl den första hvari både damer och herrar från de tre landen medverkat. Den har också haft en betydelse deri att inbjudarne till densamma äro Danmarks yppersta musikföreningar, att ledarne af konserterna varit de resp. ländernas förnämsta kapaciteter — vår förste hofkapellmästare var dock förhindrad att medverka —, och att framstående artister, synnerligast å danska och norska sidan biträdde vid konserterna. Att Sverige vid denna nordiska musikfest var i mer än ett afseende mindre väl representeradt än det kunnat vara är ett faktum, som ej kan bortresonneras om än det i somligt bestod profvet med heder. Med bättre förberedelser torde resultatet varda bättre en annan gång — och vi hoppas att dessa gemensamma musikfester för de skandindviska länderna snart nog skola förnyas.

Den stora blandade kören bestod af 600 personer, sammansatt af medlemmar från de *danska* Musikföreningen, Cæciliaföreningen, Konsertföreningen, Studentsångföreningen samt sångföreningarne i Aarhus och Odense; de *svenska:* Filbarmoniska sällskapet, Upsalas och Lunds studenter; de *norska:* Musikföreningen och studenterna. Orkestern bestod af öfver 100 medverkande. Konserterna egde rum i det stora provisoriskt inredda konsertpalatset vid Bredgade, hvilket rymmer mer än 2,000 personer. Musikveckan började med den första stora konserten d. 4 Juni under Otto Mallings ledning enl. följande program: *Kuhlau*, Ouvert. till »Elverhöj. — Prolog. — *Gade:* Ossian-ouvert. — *Söderman, August:* »Qvarnruinen». — *Selmer, Joh.:* »Nordens Aand» för manskör och orkester. — *Grieg, Edv.:* Konsert för piano och orkester. — *Hartmann, J. P. E.:* »Kantat vid universitetets 400-årsfest. Den senare, konsertens hufvudnummer gjorde nu ett präktigt intryck och företedde i synnerhet i solostämmorna flere intagande partier. Bland solisterna utmärkte sig hr Simonsen; de öfriga, fru Keller, frök. Gætje och hr Bielefeldt voro ej mera framstående. Griegs pianokonsert i A-moll dirigerad af tonsättaren och med fru Erika Nissen-Lie vid pianot, inbringade naturligtvis de båda norska konstnärerna entusiastisk hyllning. — Selmers kantat var i modern och stor stil, mindre lättfattlig men i många stycken intressant och präktigt orkestrerad. Gades ouverture under hans egen ledning väckte naturligtvis en jubelstorm. Sverige stod i bakgrunden med sin Södermanska ballad, utförd af Simonsen och med dansken Fr. Rung som orkesterledare.

Dagen derpå var första kammarmusikkonserten egnad åt svensk musik. Denna började med *Normans* stråksextett och slutade med *Fr. Berwalds* pianoqvintett, emellan dessa nummer *Sjögrens* nya sonat, utförd af honom och hr Aulin, samt sånger utf. af Filharmoniska sällskapet — à capella — körerna af *Söderman, Hallström* och *Hallén* samt H. Ödmann — sånger af Hallström, *Lindblad* och Söderman — och frök. Öhrström — sånger af *Svedbom* och Söderman. Filharmon. sällskapet måste sjunga om sina sånger af Söderman och Hallén och frök. Öhrström, som sjöng på ett hänförande sätt sina saker, hvaribland Södermans »Træet» och »Tag emot krandsen», måste sjunga ett extra nummer — en svensk folkvisa, som hon sjöng *utan* ackompangnement, ett mästerprof som bringade henne rik hyllning. Sjögren vann äfven med sin nya sonat ett vackert erkännande och hr Aulin likaså för sitt förträffliga utförande af violinpartiet i densamma. Normans sextett och Berwalds qvintett fingo ett godt utförande, särdeles den senare, hvari frök. Agnes Hansen skötte pianopartiet på ett briljant sätt. Öfriga medverkande i dessa nummer voro hrr Helmer, Schjörring, Holm, Chr. Petersen, Paulsen, Neruda och Rüdinger.

Den andra stora konserten, på Onsdagen, inleddes med *Berwalds* ouvert. till »Estrella di Soria», hvarpå följde *Normans* »Rosa rorans», hvari solot mindre väl sjöngs af frök. Gætje, och i andra afdelningen fick man höra hr Ödmann sjunga en ballad med orkester af *A. Hallén*, »Skogsrået» (ord af Victor Rydberg) under tonsättarens eget anförande, ett nummer som förskaffade såväl herr Hallén som herr Ödmann rikt bifall. Konsertens glansnummer voro dessutom *Gades* bästa symfoni (B-dur) och *Hartmanns* dramatiskt präktiga »Völvens spådom» för manskör och orkester, efter hvilken den 83-årige komponisten hyllades af publiken på ett stormande sätt, samt *Svendsens* »Irländska melodier» för stråkorkester, denna likasom symfonien anförda af honom. Å denna konsert gafs vidare *Hornemans* populära ouverture till »Aladdin» (komponisten, f. 1841 och nu musikhandlare, anförde sjelf sitt verk), och *Heises* »Bergliot», sjungen af fru Keller.

Andra kammarmusikkonserten var helt och hållet norsk med följande program: *Sinding:* Pianoqvintett (fru E. Nissen), *Kjerulf*: sånger, *Grieg:* Sonat N:o 3 för piano och violin, *Elling* och *Grieg:* sånger, *Svendsen:* Oktett för stråkinstrument. Grieg, Svendsen och Sinding, hvars qvintett är originel och djerf i anläggningen, delade lika aftonens rika bifall. Hr Lammers sjöng vackert ett par nya, karakteristiska sånger af Grieg. Ej fullt lycklig var den norska sångerskan fröken Sigrid Wolf i sitt föredrag af Kjerulfssånger.

Den tredje stora konserten d. 8:de d:s utgjorde en storartad afslutning på den nordiska musikfesten. Den inleddes med *Normans* ouvert. till »Antonius och Cleopatra», som emellertid ej

slog särdeles an. En liflig stämning framkallade strax derpå *Griegs* »Den Bergtagne», ballad för baryton och orkester, ett präktigt stycke, förträffligt sjunget af hr Lammers och dirigeradt af Grieg sjelf. Ej mindre bifall framkallade *Svendsen* med sin andra symfoni i B-dur, utförd af 100-mans-orkestern med en finess och kraft som beredde komponisten-dirigenten en stor triumf. En vacker violinkonsert af *Emil Hartmann* (son af J. P. E. H—n) spelades förträffligt af den framstående violinisten Anton Svendsen och så kom till sist *Gades* »Elverskud» under hans eget anförande. Hr Simonsen sjöng Olofs parti mästerligt, af de andra solisterna utmärkte sig frök. Diedricssen, frök. Gætje var äfven här mindre lyckad. Den gamle mästaren Gade, festens ifrigaste befrämjare hyllades naturligtvis storartadt med fanfarer och åskor af applåder.

Den tredje — danska — kammarmusikkonserten egde rum den 9 d:s. Programmet till denna var följande: *Victor Bendix:* Trio för piano violin o. vc., *Heise:* Romanser (fru Lutken), *Winding:* Sonat för piano och violin, *Weyse, H. Rung:* Sånger, *Gade:* Stråkoktett.

Musikfesten afslutades med en folkkonsert vid hvilken utfördes Normans »Antonius och Cleopatra»-ouvertur, »Völvens spaadom», »Den Bergtagne» och »Elverskud». De närvarande komponisterna voro föremål för stora ovationer. Efter konserten utbringade Gade en helsning till Sverige och Norge för god samverkan, och under hurrarop och fanfarer förklarade Hartmann derpå musikfesten afslutad.

Den svenska studentsångkören uppträdde d. 8 Juni i Tivoli å fregatten St. Georg, som Köpenhamns studentsångförening hyrt för aftonen och der de tre nordiska sångkörerna alternerande läto höra sig under det »sjön» i Tivoli var belyst af elektriskt ljus. Svenskarne togo priset för aftonen.

Anmärkningar

med anledning af "den nya genomsedda och tillökade upplagan" af Wilhelm Baucks "Handbok i musikens historia".

För att gå rakt på saken säga vi med detsamma, att utgifvaren af den nya genomsedda och tillökade upplagan» af Baucks »Handbok i musikens historia utfört sitt värf — vidkommande den *svenska tonkonsten* — på ett i högsta grad hafsigt sätt.

Först en — i mångas tycken — obetydlig anmärkning. Hvarför har ej utg. af denna upplaga varit konseqvent i en så enkel sak som våra tonsättares förnamn? På ena stället deras fullständiga förnamn, på ett annat *endast* initialerna till dem. Se här bevisen: J. Wikmanson, P. Frigel, O. Åhlström, J. E. Nordblom, B. Crusell, J. F. Bervald.

Man hade väntat, att biografierna öfver våra tonsättare affattats på ett mindre *intetsägande* sätt än som nu skett, ty de gjorda tilläggen skilja sig ej mycket från notiserna under rubriken »dödsfall» i våra dagliga tidningar. Vi skola straxt bevisa detta påstående.

Om Adolf Fredrik Lindblad (sid 257) inskränker sig omdömet till, att han var »Sveriges förnämste viskompositör». Någon karakteristik saknas deremot helt och hållet, hvaraf Lindblads storhet som viskompositör skulle framgå. Dessutom borde utg. insett, att en musikhistoriker ej bör ådagalägga *ensidighet.* Detta har utg. gjort då han *uteslutande* talat om Lindblad som »viskompositör». Om utg. erinrat sig hvad Ludvig Norman skrifvit om »A. F. Lindblad som instrumentalkompositör» (Sv. Musiktidning N:o 23; 1/12: 1883) så hade han allt kommit på andra tankar.

Angående Andreas Randel (sid. 258) säges, att han »utbildades i Paris och blef vid sin återkomst till Sverige medlem af hofkapellet i Stockholm samt lärare vid »Musikaliska Akademien» Att Randel vid sin återkomst (1828) blef medlem af hofkapellet är faktiskt, men att han samtidigt blef lärare vid Musikaliska Akademien är ej sant, ty till den befattningen utnämndes Randel *först 1844.* — Om Randel har utg. för öfrigt ej mycket att säga. Han affärdar honom ganska knapphändigt. Man får endast veta att han »skref åtskilligt kammarmusik m. m».

Vid omnämnandet af Gunnar Wennerberg (sid 258 och 259) ser det ut som om utg. — med fästadt afseende vid att bokens förläggare äfven förlagt Wennerbergs kompositioner — nödgats eller ansett sig böra uppräkna så många som möjligt af Wennerbergs tonskapelser. Utgifvarens omdöme om Wennerberg inskränkes till följande tomma fras då det säges om de 13 sångduetterna, att de äro »mycket kända och sjungna». *Hvad* som utgör dessa duetters inre värde, derom lemnar utg. oss i ovisshet.

Om Ivar Hallström (sid. 259) säges, att han »skrifvit operorna 'Hertig Magnus och sjöjungfrun', 'Den bergtagna', 'Vikingarne', 'Neaga' samt operetterna 'Den förtrollade katten', 'Mjölnarvargen' och 'Silfverringen', hvilka blifvit mycket populära». — Utg. skär härvidlag till i växten ty inte vill han väl påstå, att *alla* dessa 7 operor och operetter »blifvit mycket populära». Den som har något reda på våra operaförhållanden vet mycket väl, att endast *en enda* opera af de ofvanstående — nämligen »Den Bergtagna» — slagit an.

Då utg. kommer till August Söderman (sid. 259) har han ingenting annat att säga, än att Söderman var »otvifvelaktigt Sveriges mest originele och rikast begåfvade tonsättare» och med denna godtköpsfras anser sig utg. hafva karakteriserat Söderman. Derefter uppräknas de förnämsta af Södermans kompositioner. Således återigen endast skelettet till en karakteristik af en sådan tonsättare som Söderman. Hvaruti Södermans originalitet bestod, har utg ej mäktat framställa.

Sid 260, 261 säges om Jacob Axel Josephson: »*Under sina senare år* * skref han äfven större körsaker såsom 'Korsriddarne utanför Jerusalem', 'Islossningen', hymnen 'Quando corpus', samt kantaten 'Arion eller sångens makt». Vidkommande tiden för dessa körsakers tillkomst så bedja vi få meddela, att *Korsriddarne* gafs för 1:sta gången på pingstkonserten i Upsala 1850; *Islossningen* komponerades redan 1844 och utfördes då för första gången på en privat musikfest. Under sin vistelse i Leipzig följande år omarbetade Josephson denna kör hvarefter den i sitt nuvarande skick offentligen uppfördes första gången i Maj månad 1849 på den afskedskonsert Josephson gaf i Stockholm efter sin utnämning till director musices. *Quando corpus morietur* komponerades 1863 samt kantaten *Arion* 1878. ** Af dessa data finner man, att utg. uppgifter *endast* stämma i en enda punkt beträffande kantaten *Arion*, ty man kan ej gerna räkna åren 1844, 1850 och 1863 till Josephsons *senare* lefnadsår.

Sid. 261 säges att Ludvig Norman 1860 »grundlade jemte Alb. Rubenson *Tidning för musik*». Här gör sig utgifvaren skyldig till två fel. För det första grundlade de ej tidningen 1860 utan 1859. För det andra var tidningens titel: »*Tidning för Theater och Musik.*

Om Normans kompositioner har utg. ej annat att meddela, än att de »utgöras af tre symfonier, åtskilliga körverk, en hel del kammarmusik, pianosaker, sånger m. m.» Att härvidlag ej med ett ord särskildt framhålla t. ex. ouverturen till »Antonius och Cleopatra» hymnen »Rosa rorans bonitatem», motetten »Jordens oro viker» eller Signes visa och körerna ur »Humleplockningen», förefaller minst sagdt kuriöst, då fackmän räkna dessa tonskapelser till de mest lyckade Norman frambragt.

Att utgifvaren förbigått bland våra yngre tonsättare de mera bemärkta såsom Andréas Hallén och Emil Sjögren passar alldeles ihop med hans tillvägagående i öfrigt.

---

* Kursiv. af artikelförf.

** Ur en svensk tonsättares lif. En minnesteckning öfver Jakob Axel Josephson af N. P. Ödman. Sthlm 1885.

Och nu till sist komma vi till *det gröfsta och otillåtligaste felet.* Utg. har ej med ett enda ord bevärdigat Franz Bervald. Se der ytterligare ett bevis på huru lättvindigt utg. utfört sitt uppdrag som musikhistoriker.

Att Bauck ej omnämnde Franz Berwald i första upplagan, härledde sig deraf, att deri ej redogjordes för då (1862) lefvande svenske tonsättare. Vi tro ej att — ehuru Bauck ej var Bervald mycket bevågen — han tillvägagått på så sätt som *nu* skett, om han år 1888 kunnat deltaga vid redigeringen af den andra upplagan af sitt arbete. Att Bauck likvisst ej var ensidig, framgår ur hans recension öfver Bervalds opera »Estrella di Soria» der han rättvist erkänner »den förträffliga instrumentationen, rörlig och rik utan brokighet, utan öfverlastning — några få momenter undantagna.» *

Vid minnesfesten d. 25 April 1869 öfver Musikaliska akademiens under år 1868 hädangångne ledamöter och associéer uppläste Bauck det af honom författade minnestalet, hvari han bland annat säger om Franz Bervald. »I orkesterns behandling utvecklade han egentligen en betydande talent, framkallad genom det finaste sinne för instrumenternas skiftande klangeffekter och mognad genom en mångårig erfarenhet. Såsom dramatisk kompositör egde han sin förnämsta styrka uti en konstfull uppställning af stora ensemble- och finalpartier, och om arian lyckades honom mindre, så förstod han att äfven här genom *orkestrala* effekter väcka intresse. **

Ludvig Norman säger i sin »biografiska skizz» öfver Franz Berwald (Sv. Mus.-Tidn. N:o 17; 1/9: 1881) bland annat följande: »Hans opera Estrella och hans instrumentalmusik hör till det yppersta inom denna literatur som frambragts icke blott i hans hemland, och det har redan visat sig att hans verk här hemma erkännas allt mer och mer. Att han i vår konsthistoria kommer att nämnas som den störste i sitt fack, lider intet tvifvel».

Att Bervald under sin lifstid ej värderades efter förtjenst framgår af det kända sakförhållandet att vår K. Musikaliska Akademi ej invalde Bervald till ledamot förr än vid *68 års ålder eller anno 1868.* — Akademien hade deremot (om vi endast räkna från midten af 1840:talet) invalt en massa ledamöter hvilka bredvid Bervald voro — idel nulliteter. *Då* liksom *nu* regerades vår K. Musikaliska Akademi af kotterier.

Insändaren har endast med dessa rader afsett att lemna bevis för, att utgifvaren genom det sätt han dokumenterat sig såsom musikhistoriker, visat sig komplett oförmögen, ty att uteglömma eller med afsigt utesluta en så framstående tonsättare som Franz Berwald, kännetecknar bäst huru förberedd utg. gått till sitt värf som musikhistoriker.

L'inconnu.

* Bauck, W., Musik och Theater. sid. 184.
** K. Musik. Ak. handl. 1869. sid 41.

Missionssånger,

till de svenska församlingarnes tjenst utgifna af Student-Missionsföreningen i Upsala. Pris 2 kr.

Tid efter annan komma ifrån musikpressen dels skolsånger, dels koralböcker och nu senast missions-sånger, alla afsedde för de svenska församlingarnes tjenst. Musik-kritiken har i allmänhet litet eller intet bevärdigat dessa arbeten med någon synnerlig uppmärksamhet, hvilket den dock bort, då deras egentliga mål synes vara att uppfostra och utveckla den svenska församlingens musikaliska smak och skönhetskänsla. Vi vilja nu närmare sysselsätta oss med ett af dessa nya arbeten, neml. Student-Missionsföreningens missionssånger.

Vår tid har omisskänneligt ett kraf på en mera rörlig rytmisk koralsång och då student-missionföreningen, eller, med andra ord, det unga theolog. studerande Sverige, tagit denna reform om hand, må vi hoppas att dess arbete måtte för framtiden vara till kyrkosångens fromma.

För att kunna åstadkomma en reform af vår kyrkosång, har man tänkt sig, att det erfordras:

1:mo, goda sångböcker, innehållande framför allt goda och värdefulla melodier;

2:do, tillfällen för menigheterna att erhålla sångöfningar.

Uti folkskolorna öfvas visserligen sång, men denna öfning torde ej få anses tillfyllestgörande emedan ungdomen under skolåldern i allmänhet är så litet utvecklad; deremot under konfirmationsåldern, då mera stadga i såväl andligt som kroppsligt hänseende inträdt, torde en sångundervisning med mera framgång kunna begynna.

På prest-konferensen i Stockholm förlidet år inledde theol. lektor Ullman frågan: Huru bör kärleken till församlingens allmänna Gudstjens väckas och bevaras? — Hvad inledaren i sitt förtjenstfulla anförande anmärkte i fråga om kyrkosången är af den märkliga art, att det förtjenar citeras. Sedan inledaren gifvit några vinkar om en förbättring af det lithurgiska elementet säger han:

»I detta sammanhang ville jag ock i förbigående förorda, att vi ändtligen måtte gripa oss an med att göra våra församlingar förtrogna med den evangeliska koralsången i dess ursprungliga rytmiska skick. De framgångsrika åtgärder i detta stycke, som i utlandets evang. lutherska kyrka redan genomförts (t. ex. i Norge och Bayern) mana högeligen till efterföljd. Hos vårt eget folk slumra förträffliga musikanlag, som blott behöfva väckas; och de försök, man stundom gjort äfven bland oss att i nämnda riktning utbilda våra menigheters koralsång eller, rättare sagdt, återföra den till dess ursprungliga folklighet och friskhet, hafva tillräckligt visat, att saken äfven hos oss är lättare att utföra än man vanligen föreställer sig, blott man går praktiskt tillväga och främst tager det uppväxande slägtet i anspråk i och för denna reform.»

Student-missionsföreningens kommiterade synes i allmänhet hafva väl uppfattat sin uppgift; många af de nya melodierna måste man gifva ett godt vitsord, deremot äro andra mindre lyckade eller, så att säga, brådmogna. En omarbetning af dem bör derföre ske, innan de kunna vinna något allmänt erkännande.

Missionssångernas melodier äro dels nykomponerade, dels samlade från engelska, tyska och danska melodiböcker och dels upptagna efter vår gamla svenska koral-qsalmbok af år 1695.

Af nya melodier som här förtjena ett berömligt omnämnande, må anföras melodierna vid N:o 4 ***, 6, 14 ***, 22, 27, 28, 30 ***, 33, 42, 47, 50 a, 50 b ***, 56 *, 58, 60, 61, 63 **, 65, 66, 70 *, 73, 75, 80, 82, 83, 85, 86, 89, 90, 92, 96, 99 och 100. Några af dessa melodier äro endast afsedde för kör. Melodier efter folkvisor äro anförde vid N:o 8, 9 och 26 *.

De melodier, som äro upptagne efter 1695 års sv. psalmbok hafva häfd och behöfva här icke serskildt omnämnas.

Det torde här tillåtas att få påpeka några melodier, der alldeles nödvändiga förändringar böra ske, på det att ord och musik efter allmängiltiga grunder må öfverensstämma med hvarandra uti betoning. Uti N:o 51 står det sålunda:

8:de, 9:de och 10.de takterna.

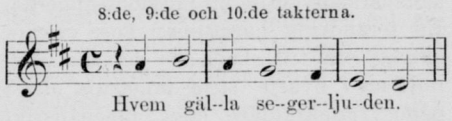

sista takten.

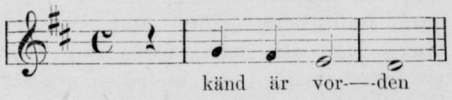

Här är att märka, det qvantitet och accent äro tvenne olika begrepp. Det är ej gifvet, att en sångnot skall hafva accent derför att den har en större qvantitet än en annan sångnot, utan accenten är hufvudsakligen beroende på hvilken ställning sångnoten intager uti takten: om den står på en stark eller en svag taktdel; enligt följande exempel vinnes en bättre öfverensstämmelse uti betoning.

* Med en liten justering af harmoniseringen.
** Med justering af den blandade taktarten.
*** Med en liten justering af melodien.

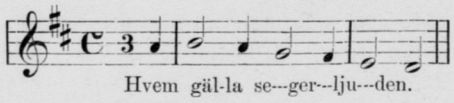

Samma anmärkning gäller för melodien vid N:o 69; en alldeles liknande må anföras emot melodien vid N:o 11 och de fem sista takterna, sålunda:

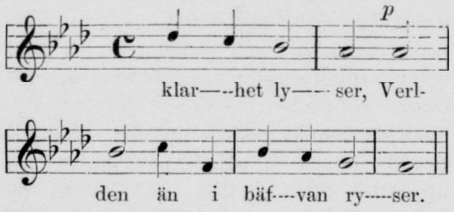

Uti sången N:o 39, och vid de feminina rimsluten (böjas, höjas, röjas) komma just de obetonade stafvelserna att infalla på en sångnot som står på en stark taktdel, hvilket dock i allmänhet bör undvikas. Samma fel ser man uti sångerna N:o 15, 20 och 87; likaså uti sista takterna af sångerna N:o 7 och 77.

Melodien till sången N:o 84 uppgifves vara upptagen efter en sättning af Layritz, hvilken sättning i förhållande till de tyska ordens accentuering är principielt riktig.

I den text, som nu är anförd till melodien, sådan den framträder vid sången 84, öfverensstämma ord och musik icke med hvarandra uti betoning. Samma anmärkning må göras vid sången N:o 43. Denna sång är en bearbetning efter D:r Luthers sång »Es woll uns Gott genädig sein»; en parafras öfver Kon. Davids 67:de psalm. Versarten i sången är i allmänhet jambisk.

Melodien N:o 16 återfinnes under N:o 173 i 1695 års svenska koralpsalmbok. Der är melodien i den sista stansen, aldeles såsom hos Hæffner N:o 111, satt en oktav lägre än vid motsvarande ställe uti missionssångerna. En förändring härutinnan anse vi vara onödig och till skada; ty de sista versraderna i hvarje strof innehålla oftast något utmärkande eller innehållsrikt moment, och om melodien i så fall intager en lägre stämning, anse vi detta vara fullt berättigadt. Man kan väl tänka sig, att denna förändring blifvit gjord derföre, att melodien gör ett språng af en septima nedåt, men detta hopp är ju icke någon otillåten eller oöfvervinnelig svårighet. Man kan uti melodien vid N:o 41 (af Stenhammar) finna en aldeles liknande septima-följd, som kommiterade låtit vara oförändrad. Deremot är basens melodiföljd uti sången N:o 16, 5:te och 6:te takterna osångbar. Likaså torde qvartföljden i 14:de takten af melodien till N:o 4 få anses mindre sångbar, ehuru melodien i öfrigt är god.

Melodien vid 64 är i tyska melodiböcker anförd till sången »O du Liebe meiner Liebe». Då denna meterart i missionssångerna är representerad af fyra stycken andra melodier, hade det för omvexling skull varit önskligt om denna melodi blifvit anförd efter någon bättre tysk melodibok — t. ex. Zahns melodier till den Bayerska psalmboken.

Uti sången N:o 67 är refrängen lika med psalmen N:o 53 uti vår brukliga psalmbok (»Som kom i herrans namn»). Det hade varit mera bibelenligt om ordet »kom» blifvit ändradt till »kommer»; — se anmärkningen uti Beckmans psalmhistoria.

Vid sången N:o 93 står vid melodien Joh. Dillner citerad såsom författare. Detta kan vara missledande, ty melodien härstammar egentligen ifrån den latinska kyrkans sånger, ehuru det är möjligt att Dillner har någon förtjenst om sången. *X.*

Robert Schumanns bref.

(Forts. från N:o 10.)

Leipzig d. 13 April 1838.

— — Tänk, sedan mitt sista bref har jag igen ett helt häfte nya ting färdiga. »Kreisleriana» vill jag kalla det, du och en tanke af dig spelar hufvudrollen deri, och jag vill tillegna dig häftet — ja dig som ingen annan; — du skall draga på smilbandet när du igenfinner dig sjelf. Min musik förekommer mig nu sjelf så besynnerligt sammanflätad vid sidan af all enkelhet, så talande från hjertat, och så verkar den på alla som jag spelar den för, hvilket jag nu gör både gerna och ofta. När skall du en gång stå vid min sida medan jag sitter vid pianot — ack, då skola vi båda gråta som barn — det vet jag, det skall öfverväldiga mig — —

Fantasien af Liszt var det mest utomordentliga jag hört om dig. Spela för honom min Toccata och Etuderna, som han ännu icke känner, och gör honom uppmärksam på Paganini-Etuderna. »Kinderscenen» bli väl färdiga till din ankomst; jag tycker sjelf så mycket om dem och gör stort intryck dermed, i synnerhet på mig sjelf, när jag spelar dem för folk. Det nästa som kommer ut är fantasier, som jag till skilnad från Fantasistyckena kallat »Ruine», »Siegesbogen und Sternbild» samt »Dichtungen». — — — Jag kan också vara mycket allvarlig, ofta hela dagar, — och det skall du ej bry dig om — det är min själ som är upptagen, tankar på musik och kompositioner. Allt hvad som föregår i verlden afficierar mig, politik, literatur, menniskor. — Jag tänker öfver all ting på mitt sätt, hvilket då gifver sig luft och söker sig väg genom musiken. Derför äro också många af mina kompositioner svåra att förstå emedan de hafva sin anknytning till vissa fjerran liggande intressen, men ofta ha de också sin betydelse ty allt märkvärdigt i tiden griper mig, och så känner jag ett behof att uttala mig musikaliskt. Derför tillfredsställa mig ock så litet nyare kompositioner emedan de, frånsedt allt det handtverksmessiga i dem, gerna hålla sig till det lägsta slag af musikaliska rörelser och allmänna lyriska utgjutelser. Det högsta som här presteras når ännu icke till begynnelsen af min musik. Det ena kan vara en blomma, det andra den mera anderika dikten, det ena en den råa naturdriften, detta ett verk af den medvetna skaldeförmågan. Allt detta vet icke heller jag något utaf medan jag komponerar, det är först efteråt. — Du förstår nog hvad jag menar, du som sjelf står så högt uppå stegen. — —

Du skall, som sagdt, stundom finna mig mycket allvarlig och alls icke veta hvad du skall tänka om mig, så skall du heller icke lägga vidare märke till mig, när jag komponerar — det kunde bringa mig i förtviflan — också lofvar jag dig att mycket sällan lyssna vid din dörr — — det skall blifva ett riktigt diktar- och blomsterlif; — vi skola som englar spela och dikta tillsammans och bringa menniskorna glädje. — —

Wien d. 24 Januari 1839.

I dag känner jag mig så underligt vemodig, en grå vinterdag, gatorna så tysta, du på resa. Hela förra veckan tillbragtes med att komponera. Konserten har jag redan talat med dig om, den är ett mellanting mellan symfoni, konsert och sonat. Jag märker nog att jag ej kan skrifva någon konsert för virtuoser, jag måste tänka på någonting annat. Färdigt har jag af andra saker: Variationer, men öfver *intet* tema, Guirlande * vill jag kalla detta opus. Det ena flätar sig in med det andra här på ett eget sätt. Dessutom har jag ett rondoletto, ett litet stycke, och så vill jag sätta tillsammans de småsaker, jag har så mycket af, och kalla dem »små blomsterstycken», såsom man benämner målningar. Hvad säger du om namnet?

Käraste Clara, en anmärkning skall du icke taga illa opp. Du spelar ofta för folk, som alls icke känner mig, »Karnavalen» — vore icke Fantasistyckena bättre vid sådana tillfällen? I »Karnavalen upphäfver det ena stycket verkan af det andra, hvilket icke alla tycka om. Men i Fantasistyckena kan man lugna sig på ett behagligt sätt, — dock gör som du vill! Det kommer ofta för mig att det du sjelf är såsom ung flicka, det lägger du mindre vigt uppå, nämligen det innerliga, rättframma, älskvärda, okonstlade. Du är helst genast färdig till storm och oväder och alltid med när det bara är något nytt, »nie dagewesen«. Det gifves också gamla och eviga stämningar och tillstånd, hvilka beherska oss.

* Arabeske op. 18.

— Men det romantiska ligger icke i figurerna och formerna, det skall af sig sjelf kläda sig deri när komponisten verkligen är en skald. Vid pianot och med några af mina »Kinderscenen» skall jag bättre kunna bevisa allt detta. Hvad jag dock mången gång är rädd för att vi litet emellan skola komma att tvista om musikaliska småsaker, hvaruti en menniska är så lätt sårbar. I denna punkt må du ha litet öfverseende med mig; här kan jag i hettan lätt komma att såra som en glasskärfva. — Och så ännu en bön (jag har nu en gång börjat att hålla föreläsning) tala för guds skull icke om Jean Paul numro två eller om en annan Beethoven; ty i så fall kunde jag komma att hata dig en hel minut. Låt mig vara tio gånger mindre än en annan, men låt mig vara något för mig.

Wien den 11 Mars 1839.

Hela veckan satt jag vid pianot och komponerade, skref, låg och grät omhvartannat, hvilket du nu skall finna alltsammans vackert återgifvet i mitt opus 20, en stor Humoresk, som redan är under notstickarns händer. Tolf ark färdiga på åtta dagar — icke sant, du förlåter mig då att jag låtit dig vänta en smula. — Hur kommer det sig att just mina bekanta behaga dig så litet — det gör mig ondt utan att jag derför vill gå till rätta med dig — men man bör inte gifva efter för blotta antipatien, utan göra sig räkenskap för hvarför den eller den icke faller i vår smak. Icke heller jag är synnerligen slösaktig med vänskapsbetygelser, men träffar jag vackra och framstående egenskaper lägger jag noga märke till dem, och är konstnären icke min vän, så skall dock menniskan vara det, eller också förhållandet omvändt.

— — — — — — — — — — —

Prag d. 7 April 1839.

— — Ole Bull gaf en andra, mycket lysande konsert. Du har ännu icke hört honom, tror jag. Han hörer till de allra första och är dock ännu en elev *. Kan du förstå det? Sjelf kan jag det ej och likväl är det så. I ytterst uppdrifven färdighet och renhet står han vid sidan af Paganini och framför Lipinski. Mayseder är ett barn vid sidan af honom och likväl en fullkomligare menniska. Mayseder har förstått och tillika löst sin lifsuppgift, Ole Bull är ännu icke vid målet, och jag fruktar att han aldrig når det. Hans kompositionsförsök äro ännu helt råa men man spörjer blixtar uti dem. Det låter sig ej beskrifvas, men med månget ackord tränger han till hjertat — —. Om en aning har jag redan skrifvit till dig. Jag hade den i dagarne 24—27 Mars under det jag skref på min nya komposition. Det förekommer i den ett ställe till hvilket jag alltid kom tillbaka. Det är som om någon suckade från ett mycket bedröfvadt hjerta: »Ack Gud!» Medan jag komponerade såg jag ständigt likprocessioner, kistor, olyckliga, förtviflade menniskor, och då jag var färdig och sökte efter en titel, anmälde sig ständigt namnet »Likfantasi» — är det inte underligt — också var jag under tiden, medan jag skref, så angripen, att tårarne kommo mig i ögonen, utan att jag visste hvarför; — så kom Thereses bref *, och nu blef mig allting klart. — —

— — Mechetti ** ber åter om dina nya saker, låt honom få dem, han har varit ytterst artig emot mig och vill hafva alla mina framtida kompositioner, hvilket jag likväl ej gått in på. Han får dock nu »Likfantasien» som jag vill kalla »Nachtstück» samt ett romantiskt stycke, »Faschingsschwank aus Wien». (Forts.)

* Ole Bull, född 1810, började sitt offentliga konsertlif 1831. Han studerade, som bekant, en kortare tid för Spohr i Kassel men var för öfrigt nästan autodidakt.

* Det underrättade om hans broders död.

** Musikförläggare i Wien.

Musikbref från Tyskland.

Dresden den 22 Maj 1888.

Hit anlände jag i förgår — från Leipzig. — Enligt löfte skrifver jag nu — men, tyvärr, ett föga musikaliskt bref, ty konsertsäsongen var förbi när jag anlände till Leipzig. Den enda konsert, jag der fick höra, var en kyrkokonsert i Paulinerkyrkan, som gafs till förmån för de genom öfversvämning nödlidande i norra Tyskland. Orgeln var kolossalt stor och orgelnisten, Pfannenstiel, skicklig, dock ej så skicklig som vår Heintze. Bach, Beethoven, Rheinberger, Lassen, Händel, Schumann, Kiel, stodo på affischen. Inga körer, blott soli, duetter och trios. Utförandet ej alltid fullt rent. Ehuru ej hållen i sträng kyrklig stil, anslog på mig mest en komposition af Lassen för 3 röster, orgel, harpa och horn

På Leipzigs Neues Theater gafs Tisdagen den 15 Maj »Figaros bröllop», alldeles oöfverträffligt. Ett sådant lif, en sådan abandon och humor i utförandet har jag aldrig sett eller hört maken till, hvarken i in- eller utlandet. I synnerhet voro Almaviva (hr Schelper) och Grefvinnan (Fr. Moran-Olden) storartade i både sång och spel. Figaro äfvenledes utmärkt både i sång och humoristiskt spel. Kapellets prestation under anförande af Nikisch var rent af mönstergiltig — ett sådant lif, förstånd, uppfattning, vakenhet och nyansering går in på fullkomlighetens område. Tempi voro kanske en smula hastigare än vi äro vanda vid i Stockholm — men detta till fördel för det hela — Thorsdagen d. 17 gafs »Tristan och Isolde;» äfvenledes på Neues Theater. Man säger att denna opera är den mest Wagnerska bland alla Wagners operor, och jag tycker mig nästan vilja gå in derpå. Om jag skulle göra någon anmärkning mot den för öfrigt vackra musiken, vore det att den frejdade komponisten alltför ofta återkommer till samma musikaliska tankegång. Såsom i Wagners operor i allmänhet ligger dock en helgjutenhet öfver alltsammans — som tillfredsställer. Såsom vanligt är det orkestern som mest intresserar, ehuru en sådan Isolde som fru Moran lemnar intet öfver att önska i kraft och passion samt renhet i ton. Tristans, Lederers spel, isynnerhet i 3 akten, var utmärkt. Såsom sångare är han dock i mitt tycke ej så framstående som Schelper. Kapellet skötte sig utmärkt och kapellmästare Nikisch, som inropades, måste inpå teatern, inkilad, hand i hand med Isolde och, som jag tyckte, Tristan. Han tycktes vara generad och gerna vilja slita sig lös. I Juni ämnar man på Neues Theater gifva Niebelungenring. I Lördags gafs på Altes Theater der Bettlerstudent, (Tiggarstudenten) hvilken operett jag dock ej åhörde.

För att återgå till kapellet vid Neues Theater så är det, i mitt tycke, minst sagdt lika godt som Dresdenerkapellet ehuru det ej räknar så många medlemmar (omkring 40 mot 70). Nikishs lugna anförareskap tilltalar mig mer än Dresdenerhofkapellmästarens mera arbetande dito.

På Hofteatern här i Dresden gafs i förrgår »Walküre», hörande, som bekant till Trilogien. Texten må vara tråkig, men musiken är det vackraste, det storslagnaste jag hört af Wagner. Walkürenrittmotiv genomgår det synfoniskt sköna orkesterpartiet, som har en fullkomligt logisk afslutning. Norman säger i sina »uppsatser och kritiker» att det fordras mer än vanligt tålamod till detta verks afhörande — jag skulle gerna sutit ännu en och annan timma till de $3^1/_2$ timmar, som operan upptog. Musiken, som sagt, gigantisk och skön alltigenom. Jag förlät gerna den tarfliga texten och styckets longörer. För öfrigt saknades ej kraftiga dramatiska pointer. *M.*

Om vi gå betryckta, marterade och förkrossade från ett konstverk, då är dess skapare ingen riktig konstnär, hur mycket han än tycker sig ha inverkat på oss mera än de klassiska mästarne göra. *M. Hauptmann.*

Till våra prenumeranter.

Såsom vanligt under sommaren, vår musikverlds »döda säsong», inträder i Svensk Musiktidnings utgifvande ett afbrott med andra Juni-numret, och kommer tidningen sedan att från 1 September fortgå till årets slut med två nummer i månaden. **Redaktionen.**

Musikpressen.

På Abr. Lundqvists förlag har utkommit:

Scharwenka, Xaver: *Album für die Jugend,* kleine Vortragsstücke für das pianoforte, op. 62, (Gavotte, Barcarole, Entschwundenes Glück, Tarantelle). Pr. 1 kr. 50 öre.

Ölander, John: *De unga tu,* Vals för piano. Pr. 1 kr.

Löwe, C.: *Uret* (Barytonisten N:o 38). Pr. 50 öre.

Scharwenkas op. 62 innehåller goda saker, som med allt skäl kunna rekommenderas åt unga pianospelare; de äro alla lätta att utföra. Beträffande fingersättningen i »Barcarolen» skulle ett par fingerbyten på liggande ton kunna undvikas om i 6:te takten från början tredje fingret får följa på D efter första på C.

Ölanders vals, prydd med porträtter af prins Oscar Bernadotte och hans gemål, utmärker sig för nobel hållning och vacker melodi.

Från Conrad Behrens konsert i Berns salong är »Uret» af C. Löwe bekant. Den vackra sången, i enkel balladstil, väckte då likasom sjelfva föredraget rätt mycket bifall.

Litteratur.

Bauck, Wilh.: *Musikens historia.* Ny genomsedd upplaga. Pr. kr. 2,75. (Abr. Hirschs förlag).

Wegelius, M *Lärobok i Allmän Musiklära och Analys.* 1:sta kursen. Pris 5 mark (G. W. Edlunds förlag, Helsingfors).

Winter-Hjelm, Otto: *Agathe Backer-Gröndahl,* biografi med porträtt. (Tysk och Engelsk edition. — C. Warmuth, Christiania.)

Den nya upplagan af Baucks Musik historia, ny genomsedd och tillökad upplaga, var af behofvet påkallad, då vi ganska länge varit i saknad af såväl en tidsenlig musikhistoria, som ett dylikt svenskt musiklexikon. Baucks Musikhistoria utmärker sig för en ofta väl träffad karakteristik och vackert språk; författaren, af gamla skolan, betraktade emellertid den nyare musiken efter Mendelssohn väl ensidigt-subjektivt; för att icke en historik öfver denna delen af musikhistorien skulle kräfva en annan belysning, hvarjemte hans historia i afseende på musikverldens senare tilldragelser och personligheter behöfde kompletteras. I den nya upplagan har omarbetaren sökt fylla detta behof, men endast delvis lyckats deri. En ny Musikhistoria efter en ny och enklare plan, utgifven af en dertill fullt vuxen författare, hade nog varit mera välkommen likasom mera behöflig än denna omarbetning, mot hvilken åtskilligt kan anmärkas. En insändare har i dagens nummer infört en granskning af densamma, till hvilken vi hänvisa. Särskildt fästa vi oss vid att den svenska musikhistorien blifvit väl knapphändigt behandlad. Utesluttandet af Franz Bervalds namn i densamma finna äfven vi oförsvarligt. Äfven namnen Berens, Foroni, Dannström, Saloman, Nordqvist, med flera, torde ha förtjent att anföras. Kasta vi en blick på den utländska musikhistorien, sakna vi bland fransmännen ett par af deras nu lefvande förnämsta tonsättare Ch. Widor och Benj. Godard. Af tyskar är den betydande musikpedagogen Louis Köhler förgäten, likaså ett par så betydande namn som Goldmark och Götz; äfven Ponchielli, en af Italiens förnämsta nyare komponister är utesluten. Operettens franska koryféer Offenbach och Lecocq omtalas, men af de tyska saknar man Millöckers och J. Strauss' bekanta namn. Likaså finna vi ej bland virtuoserna sådana namn som Léonard, Laub, Wieniawski. Bland Verdis uppräknade verk synes oss hans senaste opera »Othello», som nu så länge varit uppförd, kunnat inrymmas. En inkonseqvens måste äfven anmärkas deruti att t. ex. Offenbachs operetter uppräknas med *svenska* namn och Lecocqs med *franska.* I registret står Dubenius, som borde haft plats framför Duni, efter Döhler. »Rättelser» (af hvilka nog en och annan vid närmare granskning ytterligare kunnat behöfva meddelas) saknas alldeles i slutet af boken. Hvad vi här anmärkt är endast tillägg till hvad den nämnde insändarens granskning innehåller; tid och utrymme ha ej tillåtit en noggrannare undersökning af boken.

Wigelius' musiklära är, så vidt vi kunna finna, ett förtjenstfullt arbete och vi kunna godt instämma i det omdöme som af en kompetent domare fälles om detsamma i Finsk tidskrift. Författaren framhåller med skäl i förordet till sin bok analysens stora betydelse och oumbärlighet för den praktiske musikidkaren. Idén att ställa undervisningen i analys i närmaste samband med den i allmän musiklära sålunda, att de tillsamman bilda en enda, af alla öfriga oafhängig diciplin, måste derför anses vara både ny och i hög grad praktisk men framför allt uppmuntrande för eleven. »Med ledning af denna lärobok kan han inom jemförelsevis kort tid lära sig förstå våra klassiska mästerverk grundligare än genom årslånga studier enligt gammal metod», yttrar granskaren R. F. i nämnda tidskrift. Första kursen handlar om musikens material: tonen (tonsystemets gränser, öfvertonerna, naturliga och tempererade tonsystemer) samt dess elementer: Melodi, Rytm, Harmoni. En bilaga med uppgifter för besiffring slutar boken. En andra kurs, afsedd att behandla kyrkotonarterna, de polyfona stilarterna, organiken och formläran, kommer att afsluta hela arbetet. Författaren röjer omfattande kunskaper och visar att han gjort sig till godo de stora framsteg som den teoretiska och fysikaliska musikvetenskapen gjort under de senaste decennierna genom Helmholtz (»Die Lehre von den Tonempfindungen») o. d. Notexemplen äro särdeles väl valda och upplysande; utom klassikerna representeras genom träffande exempel nästan alla framstående nyare mästare: Berlioz, Liszt, Wagner, Schumann, R. Franz, A. Jensen, Volkmann, Cornelius, Tschaikowsky m. fl. En liten anmärkning ha vi att göra betr. kap. 9 om tempot, der förf. väl upptagit gradbeteckningen *assai* men icke nämnt det ofta begagnade ordet *molto.* Läroboken kan med allt skäl rekommenderas åt alla musikidkare och musiklärare vid elevers undervisning. Utstyrseln af boken är berömvärd. I synnerhet har genom användning af olika stilar en öfverskådlighet vunnits som gör att eleven genast kan skilja det vigtigaste eller reglerna, från det mindre vigtiga såsom förklaringar och anmärkningar. Bokens komplettering med hennes andra del hoppas vi snart få emotse.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern. Juni 2, 15. Rossini: *Wilhelm Tell* (Tell: hr Conr. Behrens). — 3. Hallström: *Per Svinaherde* (25:te ggn). — 4. v. Flotow: *Martha* (Plumkett: hr Behrens; Nancy, lady Harriet: frkn. Almati, Karlsohn; lord Tristan, Lionel: hrr Janzon, Lindblad) — 11. Bizet: *Carmen.* — Wagner: *Tannhäuser,* hr Lundqvists recett (Elisabeth: fr. Ek), 33:e gången.

Djurgårdsteatern. Juni 2—4. Lecocq: *Barberaren i Trouville,* buffa-bagatell i 1 akt af Jaime. — 9—11. Talexy: *Ett äfventyr i Sevilla* (11/6 50:de ggn).

Herr Conr. Behrens hade i sina sista partier, Tells och Plumketts, att glädja sig åt ett lika storartadt som välförtjent erkännande. Hans Tell är en imponerande frihetshjelte och den stora scenen inför Gessler med sonen Jemmy utfördes af honom på ett dramatiskt gripande sätt. Som Plumkett har hr Behrens förr visat sig mycket tillfredsställande, så äfven nu, och med portervisan väckte han det vanliga stormande bifallet; ett präktigt intermezzo i denna var då konstnären höll ut en drill medan han gick omkring och. klingade med alla de närvarande Likasom i »Wilhelm Tell» utfördes alla partier för öfrigt till full belåtenhet. Fröken Almati ger Nancys rol, som bekant, synnerligen förtjenstfullt. Hon tog denna afton farväl af publiken för detta spelår, men vi hoppas att om vår opera får fortlefva, densamma icke för närmaste tiden går miste om fröken Almatis talang, som nu i två år, sedan hon debuterade 1886 som Carmen, varit en mycket god acqvisition för St. teatern. Hr Iv. Hallström har haft nöjet att se sin »Per Svinaherde fira silfverbröllop med operascenen, — ett nöje, som i fråga om svenska operaverk är sällsynt nog, helst som föga

mer än 5 månader förflutit sedan första uppförandet. Hr Lundqvists recett hade till heder för vår publik, som vid detta tillfälle visade sig hedra förtjensten, lockat nära fullt hus på teatern oaktadt den inträffade på en varm sommardag. Att den med rätta så omtyckte sångaren denna afton var föremål för en rik hyllning både under sjelfva operans gång och efter densamma, är naturligt. Fröken Ek sjöng nu för sista gången under terminen Elisabeths parti och fick äfven erfara bevis på publikent sympatier, likasom herr Behrens, hvilken assisterade i landtgrefvens rol. Det är nu snart 20 år sedan hr Lundqvist — d. 21 Okt. 1868 först uppträdde här som officeren i »Wilhelm Tell»; d. 3 Juni 1869 debuterade han som Joseph och blef d. 1 Juli samma år anställd vid teatern, bland hvars mest använda och omtyckta sujetter han sedan kunnat räknas. Hans långa repertoar- och meritlista ha vi ej nu tillfälle och utrymme att anföra, vi vilja blott nu uttala en önskan att hans förmåga måtte fortfarande komma lyriska scenen till godo.

Kgl. Dramatiska teatern har haft sin sista föreställning — kanske såsom sådan beklagligen för alltid. Premieraktören S. Hedin omgifven af teaterns artister tog vid detta tillfälle i sitt och deras namn farväl af publiken och uttalade deras tack för publikens välvilja mot dem. »Hogkomsten häraf», yttrade han till slut, skall blifva oss en kär och angenäm tröst för våra kommande dagar, den ljusglimt som förmildrar intrycket af det sorgflor, som höljer våra teaterminnen från 1888».

I dessa ord uttalas en sorg öfver de kgl. teatrarnes öde, som hvarje sann konstnär och konstvän med honom måste dela.

Från in- och utlandet.

Kgl. Stora teatern afslutar spelterminen om Onsdag med »Konung för en dag» till förmån för kgl. teat. pensionskassa. Månd. d. 18 d:s gifves en recett för kör- och ballett-staten. Vid denna kommer herr Behrens att medverka. Helt säkert skall hufvudstadens teaterpublik då visa recettagarne ett tacksamt erkännande genom att dessa recettaftnar fylla salongen i det gamla konsttemplet, der beneficianterna, många för en ringa lön, offrat sina krafter i konstens tjenst och kanske snart, till följd af riksdagens beteende mot nationalteatrarne, stå beröfvade den utkomst teatern erbjudit dem.

* * *

Hofkapellmästaren C. Nordqvist har i sin till finansministern inlemnade kostnadsberäkning för Stora teaterns verksamhet 1888—1889 — för den händelse lyriska scenen åt honom öfverlåtes — meddelat att följande artister erkänt sig vilja stanna vid denna scen: fruar Östberg och Edling, frkn. Ek och Karlsohn, hrr Lundmark, Linden, Nygren, Sellergren, Strömberg, Grafström och Malmsjö. Öfverenskommelser om gästspel ha ingåtts med fru W. Strandberg samt hrr R. Ohlsson och P. Janzon. Frök. Ellen Nordgren och hr Lejdström äro ifrågasatta att uppträda, äfvenså den italienska bassångaren Bottero och hans maka, född Georgina Sommelius. Äfven hr Bruns engagement är i fråga. Såsom blifvande debutanter uppgifvas: fru Hedén (från Djurgårdsteatern), tenoristen Danckwardt, två från Göteborg bördiga sångare: hrr Fürstenberg (tenor) och Evers (baryton) samt ytterligare en ung tenor, om hvilken hyses stora förhoppningar. Hr Nordqvist tänker inskränka föreställningarnes antal till 4 à 5 i veckan, och endast härigenom tros minst 7,000 kr. kunna inbesparas af kostnaden för belysning och eklärering.

Upsalasångarne gåfvo sin första konsert i Köpenhamn d. 12:e d:s klockan 1/2 8 e. m. för öfverfullt hus och under entusiastiskt bifall. Af programmets 12 nummer måste 6 bisseras. Hr Salom. Smiths solonummer mottogos med stormande handklappningar.

Kören gaf d. 9 Juni kyrkkonsert i Ystad inför omkr. 1,000 personer och biträddes af Sal. Smith, som sjöng solot i »Hytten är lukket» och »Sof i ro». Efter konserten var en fest arrangerad för sångarne, hvarvid stadens T. N. J.-qvartett afsjöng en till gästernas äro författad sång med ord af Virgin, musik af Körling. Dagen derpå var konsert i St. Petri kyrka i Malmö. Vid konserten i Landskrona placerades sångarne på orgelläktaren, emedan koret, i närheten af altaret, af kyrkherden ansågs vara för helig plats åt sångarne (!). Kören skulle vidare konsertera d. 17 Juni i Horsens, d. 18:e i Aarhus, d. 20:e i Kristianstad och i Köpenhamn möjligen d. 19:e ånyo. I Sverige komma vidare konserter att gifvas under återfärden.

Musikkonservatoriet. Under nu afslutade vårtermin ha följande examina blifvit aflagda: *Organistexamen* af: E. Anjou, D. Ahlberg, Hildur Berggren, Hildur Liedberg, A. Petersson och W. Svensson;

Kyrkosångarex. af: E. Anjou, A. Blix *, G. Carlsson * och R. Lagerström *;

Examen för behörighet till musikläraretjenst vid allmänt läroverk af: E. Anjou, G. Carlsson, Selma Lundberg, J. Morén och Fanny Olsen;

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af G. Rydberg och A. Sjögren;

Betyg i pianostämning erhöllo: E. Håkansson och R. Lagerström.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleverna G. Blomqvist * (orgel) och Selma Lundberg (sång); Bergs jeton (i orgelklassen) erhöllo: D. Ahlberg, H. Berggren och H. Liedberg.

Stipendier och gratifikationer, till belopp af 1,340 kr., tilldelades 25 elever.

* Har förut aflagt organistexamen.

I Berns salong och Strömparterren kommer fr. 16 Juli, å förstnämda stället hamburgerdamkapellet »Hausa» under dir. Timm att låta höra sig, och å det sistnämnda Kronobergs regementes musikkår, som förut med bifall spelat i Göteborgs Trädgårdsförening. Damkapellet trakterar, eget nog, endast messingsinstrument.

Göteborg. I medlet af Juni ämna, om tillräckligt med abonnenter teckna sig, artister från operan i Stockholm gifva operaföreställningar på härv. Stora teater med följ. repertoar: »Faust», »Romeo och Julia», »Wilhelm Tell», »Friskytten», »Mignon», »Carmen» och »Don Juan». De medverkande artisterna skulle bli: fruar Edling och W. Strandberg, frökn. Klemming och Karlsohn, hrr Lundqvist, Strömberg, Rundberg, Nygren, Malmsjö och Grafström. Hrr Conr. Behrens och Emil Linden skola uppträdd som gäster i »Tell» och »Don Juan». Kör, orkester och balettafdelning medfölja.

— Frök. *Almatis* och hr *Behrens* konsert å St. Teatern i början af Juni var ej så talrikt besökt men gafs under stort bifall, hvaraf äfven pianisten Haagmann fick del.

Frök. Ida Byström, senast anställd vid operan i Lille, har nu öfvergått till Edenteatern i Paris.

Söderhamn. Fröken *Ek* och herr *Lejdström* gåfvo här d. 30 Maj en talrikt besökt konsert och vunno lifligt erkännande för sina prestationer.

En svensk mansqvartett, sammansatt af hrr Max Strandberg, Nordlund, H. Andersson, Gust. Rydberg och C. A. Lagerheim skall innan kort anträda en konserttourné i utlandet med början i Köpenhamn.

Prof. Edv. Hanslick, den bekante musikskriftställaren från Wien, kommer snart, efter besök i Köpenhamn och Kristiania, att jemte sin fru inträffa i Stockholm.

Svenska konstnärer i London. Mr Edvin Bending, organist i St. James kyrka, hade på sin senaste konsert i slutet af Maj i Albert Hall biträde af sångerskan frök. *Agnes Janson* och violinisten frkn *Anna Lang*, hvilka båda

Musikpressen.

På Abr. Lundqvists förlag har utkommit:

Scharwenka, Xaver: *Album für die Jugend*, kleine Vortragsstücke für das pianoforte, op. 62, (Gavotte, Barcarole, Entschwundenes Glück, Tarantelle). Pr. 1 kr. 50 öre.

Ölander, John: *De unga tu*, Vals för piano. Pr. 1 kr.

Löwe, C.: *Uret* (Barytonisten N:o 38). Pr. 50 öre.

Scharwenkas op. 62 innehåller goda saker, som med allt skäl kunna rekommenderas åt unga pianospelare; de äro alla lätta att utföra. Beträffande fingersättningen i »Barcarolen» skulle ett par fingerbyten på liggande ton kunna undvikas om i 6:te takten från början tredje fingret får följa på D efter första på C.

Ölanders vals, prydd med porträtter af prins Oscar Bernadotte och hans gemål, utmärker sig för nobel hållning och vacker melodi.

Från Conrad Behrens konsert i Berns salong är »Uret» af C. Löwe bekant. Den vackra sången, i enkel balladstil, väckte då likasom sjelfva föredraget rätt mycket bifall.

Litteratur.

Bauck, Wilh.: *Musikens historia*. Ny genomsedd upplaga. Pr. kr. 2,75. (Abr. Hirschs förlag).

Wegelius, M *Lärobok i Allmän Musiklära och Analys*. 1:sta kursen. Pris 5 mark (G. W. Edlunds förlag, Helsingfors).

Winter-Hjelm, Otto: *Agathe Backer-Gröndahl*, biografi med porträtt. (Tysk och Engelsk edition. — C. Warmuth, Christiania.)

Den nya upplagan af Baucks Musik historia, ny genomsedd och tillökad upplaga, var af behofvet påkallad, då vi ganska länge varit i saknad af såväl en tidsenlig musikhistoria, som ett dylikt svenskt musiklexikon. Baucks Musikhistoria utmärker sig för en ofta väl träffad karakteristik och vackert språk; författaren, af gamla skolan, betraktade emellertid den nyare musiken efter Mendelssohn väl ensidigt-subjektivt; för att icke en historik öfver denna delen af musikhistorien skulle kräfva en annan belysning, hvarjemte hans historia i afseende på musikverldens senare tilldragelser och personligheter behöfde kompletteras. I den nya upplagan har omarbetaren sökt fylla detta behof, men endast delvis lyckats deri. En ny Musikhistoria efter en ny och enklare plan, utgifven af en dertill fullt vuxen författare, hade nog varit mera välkommen likasom mera behöflig än denna omarbetning, mot hvilken åtskilligt kan anmärkas. En insändare har i dagens nummer infört en granskning af densamma, till hvilken vi hänvisa. Särskildt fästa vi oss vid att den svenska musikhistorien blifvit väl knapphändigt behandlad. Utelutandet af Franz Bervalds namn i densamma finna äfven vi oförsvarligt. Äfven namnen Berens, Foroni, Dannström, Saloman, Nordqvist, med flera, torde ha förtjent att anföras. Kasta vi en blick på den utländska musikhistorien, sakna vi bland fransmännen ett par af deras nu lefvande förnämsta tonsättare Ch. Widor och Benj. Godard. Af tyskar är den betydande musikpedagogen Louis Köhler förgäten, likaså ett par så betydande namn som Goldmark och Götz; äfven Ponchielli, en af Italiens förnämsta nyare komponister är utesluten. Operettens franska koryféer Offenbach och Lecocq omtalas, men af de tyska saknar man Millöckers och J. Strauss' bekanta namn. Likaså finna vi ej bland virtuoserna sådana namn som Léonard, Laub, Wieniawski. Bland Verdis uppräknade verk synes oss hans senaste opera »Othello», som nu så länge varit uppförd, kunnat inrymmas. En inkonseqvens måste äfven anmärkas deruti att t. ex. Offenbachs operetter uppräknas med *svenska* namn och Lecocqs med *franska*. I registret står Dubenius, som borde haft plats framför Duni, efter Döhler. »Rättelser» (af hvilka nog en och annan vid närmare granskning ytterligare kunnat behöfva meddelas) saknas alldeles i slutet af boken. Hvad vi här anmärkt är endast tillägg till hvad den nämnde insändarens granskning innehåller; tid och utrymme ha ej tillåtit en noggrannare undersökning af boken.

Wigelius' musiklära är, så vidt vi kunna finna, ett förtjenstfullt arbete och vi kunna godt instämma i det omdöme som af en kompetent domare fälles om detsamma i Finsk tidskrift. Författaren framhåller med skäl i förordet till sin bok analysens stora betydelse och oumbärlighet för den praktiske musikidkaren. Idén att ställa undervisningen i analys i närmaste samband med den i allmän musiklära sålunda, att de tillsamman bilda en enda, af alla öfriga oafhängig diciplin, måste derför anses vara både ny och i hög grad praktisk men framför allt uppmuntrande för eleven. »Med ledning af denna lärobok kan han inom jemförelsevis kort tid lära sig förstå våra klassiska mästerverk grundligare än genom årslånga studier enligt gammal metod», yttrar granskaren R. F. i nämnda tidskrift. Första kursen handlar om musikens material: tonen (tonsystemets gränser, öfvertonerna, naturliga och tempererade tonsystemer) samt dess elementer: Melodi, Rytm, Harmoni. En bilaga med uppgifter för besiffring slutar boken. En andra kurs, afsedd att behandla kyrkotonarterna, de polyfona stilarterna, organiken och formläran, kommer att afsluta hela arbetet. Författaren röjer omfattande kunskaper och visar att han gjort sig till godo de stora framsteg som den teoretiska och fysikaliska musikvetenskapen gjort under de senaste decennierna genom Helmholtz (»Die Lehre von den Tonempfindungen») o. d. Notexemplen äro särdeles väl valda och upplysande; utom klassikerna representeras genom träffande exempel nästan alla framstående nyare mästare: Berlioz, Liszt, Wagner, Schumann, R. Franz, A. Jensen, Volkmann, Cornelius, Tschaikowsky m. fl. En liten anmärkning ha vi att göra betr. kap. 9 om tempot, der förf. väl upptagit gradbeteckningen *assai* men icke nämnt det ofta begagnade ordet *molto*. Läroboken kan med allt skäl rekommenderas åt alla musikidkare och musiklärare vid elevers undervisning. Utstyrseln af boken är berömvärd. I synnerhet har genom användning af olika stilar en öfverskådlighet vunnits som gör att eleven genast kan skilja det vigtigaste eller reglerna, från det mindre vigtiga såsom förklaringar och anmärkningar. Bokens komplettering med hennes andra del hoppas vi snart få emotse.

Från Scenen och Konsertsalen.

Stora Teatern. Juni 2, 15. Rossini: *Wilhelm Tell* (Tell: hr Conr. Behrens). — 3. Hallström: *Per Svinaherde* (25:te ggn). — 4. v. Flotow: *Martha* (Plumkett: hr Behrens; Nancy, lady Harriet: frkn. Almati, Karlsohn; lord Tristan, Lionel: hrr Janzon, Lindblad) — 11. Bizet: *Carmen*. — Wagner: *Tannhäuser*, hr Lundqvists recett (Elisabeth: fr. Ek), 33:e gången.

Djurgårdsteatern. Juni 2—4. Lecocq: *Barberaren i Trouville*, buffa-bagatell i 1 akt af Jaime. — 9—11. Talexy: *Ett äfventyr i Sevilla* (11/6 50:de ggn).

Herr Conr. Behrens hade i sina sista partier, Tells och Plumketts, att glädja sig åt ett lika storartadt som välförtjent erkännande. Hans Tell är en imponerande frihetshjelte och den stora scenen inför Gessler med sonen Jemmy utfördes af honom på ett dramatiskt gripande sätt. Som Plumkett har hr Behrens förr visat sig mycket tillfredsställande, så äfven nu, och med portervisan väckte han det vanliga stormande bifallet; ett präktigt intermezzo i denna var då konstnären höll ut en drill medan han gick omkring och. klingade med alla de närvarande Likasom i »Wilhelm Tell» utfördes alla partier för öfrigt till full belåtenhet. Fröken Almati ger Nancys rol, som bekant, synnerligen förtjenstfullt. Hon tog denna afton farväl af publiken för detta spelår, men vi hoppas att om vår opera får fortlefva, densamma icke för närmaste tiden går miste om fröken Almatis talang, som nu i två år, sedan hon debuterade 1886 som Carmen, varit en mycket god acqvisition för St. teatern. Hr Iv. Hallström har haft nöjet att se sin »Per Svinaherde fira silfverbröllop med operascenen, — ett nöje, som i fråga om svenska operaverk är sällsynt nog, helst som föga

mer än 5 månader förflutit sedan första uppförandet. Hr Lundqvists recett hade till heder för vår publik, som vid detta tillfälle visade sig hedra förtjensten, lockat nära fullt hus på teatern oaktadt den inträffade på en varm sommardag. Att den med rätta så omtyckte sångaren denna afton var föremål för en rik hyllning både under sjelfva operans gång och efter densamma, är naturligt. Fröken Ek sjöng nu för sista gången under terminen Elisabeths parti och fick äfven erfara bevis på publikent sympatier, likasom herr Behrens, hvilken assisterade i landtgrefvens rol. Det är nu snart 20 år sedan hr Lundqvist — d. 21 Okt. 1868 först uppträdde här som officeren i »Wilhelm Tell»; d. 3 Juni 1869 debuterade han som Joseph och blef d. 1 Juli samma år anställd vid teatern, bland hvars mest använda och omtyckta sujetter han sedan kunnat räknas. Hans långa repertoar- och meritlista ha vi ej nu tillfälle och utrymme att anföra, vi vilja blott nu uttala en önskan att hans förmåga måtte fortfarande komma lyriska scenen till godo.

Kgl. Dramatiska teatern har haft sin sista föreställning — kanske såsom sådan beklagligen för alltid. Premieraktören S. Hedin omgifven af teaterns artister tog vid detta tillfälle i sitt och deras namn farväl af publiken och uttalade deras tack för publikens välvilja mot dem. »Hogkomsten häraf», yttrade han till slut, skall blifva oss en kär och angenäm tröst för våra kommande dagar, den ljusglimt som förmildrar intrycket af det sorgflor, som höljer våra teaterminnen från 1888».

I dessa ord uttalas en sorg öfver de kgl. teatrarnes öde, som hvarje sann konstnär och konstvän med honom måste dela.

Från in- och utlandet.

Kgl. Stora teatern afslutar spelterminen om Onsdag med »Konung för en dag» till förmån för kgl. teat. pensionskassa. Månd. d. 18 d:s gifves en recett för kör- och ballett-staten. Vid denna kommer herr Behrens att medverka. Helt säkert skall hufvudstadens teaterpublik då visa recettagarne ett tacksamt erkännande genom att dessa recettaftnar fylla salongen i det gamla konsttemplet, der beneficianterna, många för en ringa lön, offrat sina krafter i konstens tjenst och kanske snart, till följd af riksdagens beteende mot nationalteatrarne, stå beröfvade den utkomst teatern erbjudit dem.

* * *

Hofkapellmästaren C. Nordqvist har i sin till finansministern inlemnade kostnadsberäkning för Stora teaterns verksamhet 1888—1889 — för den händelse lyriska scenen åt honom öfverlåtes — meddelat att följande artister erkänt sig vilja stanna vid denna scen: fruar Östberg och Edling, frkn. Ek och Karlsohn, hrr Lundmark, Linden, Nygren, Sellergren, Strömberg, Grafström och Malmsjö. Öfverenskommelser om gästspel ha ingåtts med fru W. Strandberg samt hrr R. Ohlsson och P. Janzon. Frök. Ellen Nordgren och hr Lejdström äro ifrågasatta att uppträda, äfvenså den italienska bassångaren Bottero och hans maka, född Georgina Sommelius. Äfven hr Bruns engagement är i fråga. Såsom blifvande debutanter uppgifvas: fru Hedén (från Djurgårdsteatern), tenoristen Danckwardt, två från Göteborg bördiga sångare: hrr Fürstenberg (tenor) och Evers (baryton) samt ytterligare en ung tenor, om hvilken hyses stora förhoppningar. Hr Nordqvist tänker inskränka föreställningarnes antal till 4 à 5 i veckan, och endast härigenom tros minst 7,000 kr. kunna inbesparas af kostnaden för belysning och eklärering.

Upsalasångarne gåfvo sin första konsert i Köpenhamn d. 12:e d:s klockan ½ 8 e. m. för öfverfullt hus och under entusiastiskt bifall. Af programmets 12 nummer måste 6 bisseras. Hr Salom. Smiths solonummer mottogos med stormande handklappningar.

Kören gaf d. 9 Juni kyrkkonsert i Ystad inför omkr. 1,000 personer och biträddes af Sal. Smith, som sjöng solot i »Hytten är lukket» och »Sof i ro». Efter konserten var en fest arrangerad för sångarne, hvarvid stadens T. N. J.-qvartett afsjöng en till gästernas äro författad sång med ord af Virgin, musik af Körling. Dagen derpå var konsert i St. Petri kyrka i Malmö. Vid konserten i Landskrona placerades sångarne på orgelläktaren, emedan koret, i närheten af altaret, af kyrkherden ansågs vara för helig plats åt sångarne (!). Kören skulle vidare konsertera d. 17 Juni i Horsens, d. 18:e i Aarhus, d. 20:e i Kristianstad och i Köpenhamn möjligen d. 19:e ånyo. I Sverige komma vidare konserter att gifvas under återfärden.

Musikkonservatoriet. Under nu afslutade vårtermin ha följande examina blifvit aflagda: *Organistexamen* af: E. Anjou, D. Ahlberg, Hildur Berggren, Hildur Liedberg, A. Petersson och W. Svensson;

Kyrkosångarex. af: E. Anjou, A. Blix *, G. Carlsson * och R. Lagerström *;

Examen för behörighet till musiklärarretjenst vid allmänt läroverk af: E. Anjou, G. Carlsson, Selma Lundberg, J. Morén och Fanny Olsen;

Examen för behörighet till musikdirektörstjenst vid militärkår af G. Rydberg och A. Sjögren;

Betyg i pianostämning erhöllo: E. Håkansson och R. Lagerström.

Konservatoriets jeton tillerkändes afgående eleverna G. Blomqvist * (orgel) och Selma Lundberg (sång); Bergs jeton (i orgelklassen) erhöllo: D. Ahlberg, H. Berggren och H. Liedberg.

Stipendier och gratifikationer, till belopp af 1,340 kr., tilldelades 25 elever.

* Har förut aflagt organistexamen.

I Berns salong och Strömparterren kommer fr. 16 Juli, å förstnämda stället hamburgerdamkapellet »Hausa» under dir. Timm att låta höra sig, och å det sistnämnda Kronobergs regementes musikkår, som förut med bifall spelat i Göteborgs Trädgårdsförening. Damkapellet trakterar, eget nog, endast messingsinstrument.

Göteborg. I medlet af Juni ämna, om tillräckligt med abonnenter teckna sig, artister från operan i Stockholm gifva operaföreställningar på härv. Stora teater med följ. repertoar: »Faust», »Romeo och Julia», »Wilhelm Tell», »Friskytten», »Mignon», »Carmen» och »Don Juan». De medverkande artisterna skulle bli: fruar Edling och W. Strandberg, frökn. Klemming och Karlsohn, hrr Lundqvist, Strömberg, Rundberg, Nygren, Malmsjö och Grafström. Hrr Conr. Behrens och Emil Linden skola uppträdd som gäster i »Tell» och »Don Juan». Kör, orkester och balettafdelning medfölja.

— Frök. *Almatis* och hr *Behrens* konsert å St. Teatern i början af Juni var ej så talrikt besökt men gafs under stort bifall, hvaraf äfven pianisten Haagmann fick del.

Frök. Ida Byström, senast anställd vid operan i Lille, har nu öfvergått till Edenteatern i Paris.

Söderhamn. Fröken *Ek* och herr *Lejdström* gåfvo här d. 30 Maj en talrikt besökt konsert och vunno lifligt erkännande för sina prestationer.

En svensk mansqvartett, sammansatt af hrr Max Strandberg, Nordlund, H. Andersson, Gust. Rydberg och C. A. Lagerheim skall innan kort anträda en konserttourné i utlandet med början i Köpenhamn.

Prof. Edv. Hanslick, den bekante musikskriftställaren från Wien, kommer snart, efter besök i Köpenhamn och Kristiania, att jemte sin fru inträffa i Stockholm.

Svenska konstnärer i London. Mr Edvin Bending, organist i St. James kyrka, hade på sin senaste konsert i slutet af Maj i Albert Hall biträde af sångerskan frök. *Agnes Janson* och violinisten frkn *Anna Lang*, hvilka båda

skördade lifligt bifall för sina nummer. De båda artisterna ha ock gifvit egna konserter i London med stor framgång. — Ungefär samtidigt har hr *Ragnar Grevillius* i Kilburn Town Hall gifvit en konsert, biträdd af frkn Lang, och de engelska tidningarne öfverhopa de båda konstnärerna med stora loford.

Köpenhamn. *Vasateaterns* operettsällskap, som spelar på Dagmarteatern härstädes, har att börja med ej gjort så stor lycka men nu senast med »Den sköna Helena» vunnit stor succès. Fröken Anna Pettersson prisas som en af de förnämsta operettsångerskor, den bästa man sett i Köpenhamn efter Judic.

— *Ryska Nationaloperan*, som började sina föreställningar med Glinkas »Lifvet för Czaren» vann till en början ej fullt erkännande, som deremot kom det till del vid utförandet af Rubinsteins »Dämonen». Det qvinliga hufvudpartiet uppbars nu af en ny primadonna frkn Offrissimova, som vann bifall men i synnerhet väckte baritonisten Tartakoff i titelpartiet verklig sensation med sin präktiga röst och i allo fulländadt konstnärsskap. Operasällskapets egentliga primadonna, Pauline de Werijowkins, är elev af fru Henriette Nissen-Saloman och har förut varit anställd vid hofoperan i Petersburg.

Paris. *Ambroise Thomas* har skrifvit en ny opera »Spionen». Handlingen föregår i Barcelona under första kejsardömets tid. Den ursprungliga titeln var »Circe», men då Vict. Sardou skrifvit en operatext med samma namn till Massenet, ändrade Thomas titeln på sitt stycke.

— »Drottningens dragon» heter en ny operett med text af Decourcelle och Beauvallet, musik af en ung hr Wenzel, hvilken operett sista Maj första gången uppfördes på Gaîté-teatern med afgjord framgång.

Liverpool. Vår landsmaninna frök. *Hildegard Werner*, som här bildat en större musikskola hade d. 18 Maj en afslutningskonsert med sina elever, hvars vackra prestationer beredde henne mycken heder som lärarinna och föreståndarinna för anstalten. Den till trängsel besökta konserten var en stor succès. Af eleverna var den yngsta 8 den äldsta 20 år, och åt 14 elever utdelade frkn Werner dyrbara premier; notor i praktband, som framlemnades af Rev. Marsden Gibson. Bland eleverna har frkn W. bildat ett violindamkapell — Mignon String Orchestra — bland hvars medlemmar i synnerhet en miss Amy Andersson utmärkte sig som en stor talang. Frkn Werner ackompagnerade sjelf och anförde orkestern.

Worms. Stadsstyrelsen här har till byggande af en ny *Folkteater* anslaget 250,000 mark.

Dödsfall.

Bolk, Oscar, komponist och f. d. lärare vid konservatoriet i Leipzig och kördirigent vid Stadtteatern derst., f. 1839 i Hohenstein (Ostpreussen), † $^{2}/_{5}$ i Bremen. Han har varit bosatt som musiklärare flerestädes i Tyskland i Liverpool, Wiborg och Riga. Utom åtsk. mindre saker (pianostycken, sånger m. m.) han har skrifvit två operor »Gudrun» och »Pierre Robin».

Elewyck, Xavier, Victor van, musikskriftställare äfven pianist, violinist och komponist (motetter och orkesterverk) f. 1825 i Ixelles les Bruxelles, † i Löwen $^{28}/_{4}$. Han var amatör-kapellmästare vid katedralen i Löwen, der han på sön- och helgdagar gaf kyrkonserter med orkester. E. är bekant genom en mängd monografier: Discours sur la musique religiense an Belgique», »Mathias von der Gheyn» m. fl. och har utgifvit en samling äldre pianostycken af nederländska komponister.

Riedel, Karl. Professor, stiftare och ledare af den bekanta Riedelska sångföreningen i Leipzig (fr. 1854), afseende uppförandet af äldre kyrkliga verk. L. var född 1827 i Kronenberg vid Elberfeld och var först sidenfärgare men egnade sig sedan 1848 åt musiken. Sjelf har han komponerat föga men åstadkommit flere bearbetningar och nya upplagor af äldre musikverk (af Schütz, Eccard, Prætorius m. fl.) äfvensom utgifvit samlingarne »Altböhmische Hussiten- und Weihnachtslider» och »Zwölf altdeutshe Lider».

Semet, Teophile Aimé, komponist, f. i Lille 1824, † i Paris. S. som länge var pukslagare vid St. operan i Paris, har komponerat flere operor »Les nuits d'Espagne» och »La demioselle d'honneur» (1857), »Gil Bläs» och »Ondine» samt på 40-talet en af de första opretter i modern stil, »La petite Fadette», sedan omarbetad till treaktsopera (1869) för Théâtre lyrique.

Rättelse.

I biografien öfver *John Jacobsson* i föregående nummer blef genom förbiseende vid sättningen och korrekturläsningen födelseåret uteglömdt. Sid. 1 sp. 3 r. 24 uppfr. skall således i st. för: 2 Aug. stå: 2 Aug. 1835.

Svensk Musiktidnings
Musikalbum
1887
inneh. Pianostycken af Em. Sjögren, Stephen Heller, Th. Kirchner, F. H. samt sånger af Gösta Geijer, A. M. Myrberg, A. L. — kan köpas i musik- och bokhandeln samt å tidningens expedition för 1 krona.

Piano- och Sång-lektioner erhållas af god beskaffenhet till moderat pris. Närmare upplysning lemnas å Svensk Musiktidnings byrå, Hötorget 6, 1 tr. upp från Olofsgatan kl. 12—1 midd.

Albumblad
5 melodiska tonstycken för Piano (Romance. Humoresk. Perpetuum mobile. Aftonstämning. Marche Triomphale)
af
Adrian Dahl,
finnes att köpa å **Svensk Musiktidnings expedition,** Hötorget 6, samt hos hrr musikhandlare och bokhandlare i landsorten. Pris 1 krona.
Dessa vackra pianostycken af den nu genom flere omtyckta arbeten bekante tonsättaren kunna med skäl rekommenderas åt våra pianister.

SVENSK MUSIKTIDNINGS årgångar 1884, 1885 och 1886 säljas till nedsatt pris af 4 kronor pr årgång, 7 kronor för två årgångar, 10 kronor för alla tre, då kontant liqvid med beställning efter noggrann adress sändes direkt till Svensk Musiktidnings Expedition, Stockholm.

INNEHÅLL: Musikfesten i Köpenhamn. — Anmärkningar med anledning af den nya genomsedda och tillökade upplagan af Wilhelm Baucks handbok i musikens historia. — Missionssånger, till de svenska församlingarnes tjenst utgifna af Student-Missionsföreningen i Upsala. — Robert Schumanns bref (forts. fr. n:o 10). — Musikbref från Tyskland. — Till våra prenumeranter. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Rättelse. — Annonser.

STOCKHOLM, O. L. SVANBÄCKS BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG 1888.